

2025-05-21

§ 89 2025.205 KS

Svar på initiativärende till kommunstyrelsen gällande att kommunen inleder en civilrättslig process mot kommunens före detta kommunalråd - Amanda Andersson (MP)

Ärendebeskrivning

Amanda Andersson (MP) har den 26 mars 2025 lämnat ett initiativärende till kommunstyrelsen, gällande att kommunstyrelsen ska inleda en civilrättslig process mot kommunens före detta kommunalråd.

I initiativärendet föreslås att kommunen inleder en civilrättslig process mot de två före detta kommunalråden.

Kommunstyrelsen beslutade 26 mars 2025, § 53 att lämna över initiativärendet till kommunledningskontoret för beredning.

Beredning

Kommunledningskontoret har i skrivelse den 12 maj 2025 lämnat följande yttrande:

Att Alingsås kommun har lidit stor skada, då de före detta kommunalråden har skadat både kommunens rykte och skadat förtroende för lokalpolitiken, samt disponerat kommunens lokaler på ett olämpligt sätt och missbrukat förtroendet som kommunens väljare är ett faktum. Hur denna skada ska värderas eller uppskattas går dock inte att bedöma.

Det är även ett faktum att det var en rent privat chatt helt utanför kommunens verksamhetssystem, som inte var avsedd för offentlighet och inte heller avsedd för att skada kommunen och kommunens invånare och att det inte finns något uppsåt. Det har varit en helt privat chatt, som läckt ut till offentligheten.

En politiker har ett förtroendeuppdrag och är vald till sitt uppdrag och detta uppdrag särskiljs enligt lagstiftningen och kan inte likställas med en anställning och det ansvar som kan ställas gentemot anställda.

Det är mycket ovanligt att kommunen inleder civilrättsliga processer gentemot politiker. Det finns inte något särskilt lagreglerat skadeståndsansvar för förtroendevalda. En förtroendevald kan dock bli skadeståndsskyldig om denne genom brott vållar kommunen en ren förmögenhetsskada. I andra fall är det oklart i vilken mån skadeståndsansvar kan uppstå.

Enligt kommunallagen (2017:725) 5 kapitlet 25 § kan kommunfullmäktige besluta om att skadeståndstalan ska väckas om ansvarsfrihet har vägrats. Talan som inte grundas på brott ska väckas inom ett år från det att ansvarsfrihet inte beviljades. Detta är en fakultativ möjlighet och inte en skyldighet. För att en skadeståndstalan ska kunna väckas krävs att det finns en grund för skadeståndsansvar enligt skadeståndslagen eller annan lagstiftning. Utöver denna reglering finns det inte något särskilt lagreglerat skadeståndsansvar för förtroendevalda i kommunallagen.

2025-05-21

Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunallagen 5 kapitlet 24 § om ansvarsfrihet ska beviljas eller vägras. Detta görs i samband med beslut om årsredovisning och revisorernas granskning av bokslut och årsredovisning.

Om en civilrättslig process via ett skadeståndsanspråk skulle kunna leda till att de före detta kommunalråden ska ersätta kommunen för denna skada är oklart. Alingsås kommun har inte några beslutade eller fastställa etiska regler eller någon uppförandekod för politiker, utöver de riktlinjer som finns i varje parti kring hur politiker för partiet ska uppträda. Även om frågan om etiska regler har varit uppe för diskussion så har den dialog som förts inte tagit höjd för de omständigheter som framkommit i denna situation. Att begära skadestånd i en situation utan avtalsgrund eller fastställda riktlinjer försvårar en juridisk process, liksom att skadan inte kan värderas. Vidare finns det ingen rättspraxis inom området politiska handlingar och skadestånd, och därför uppstår en juridisk risk att inleda en civilrättslig process. Tvistemål och en process i domstol kan ta ett år i första instans om målet avgörs efter huvudförhandling.

Beträffande rättegångskostnader betalar som utgångspunkt enligt 18 kapitlet 1 § rättegångsbalken (1942:740) den förlorande parten rättegångskostnaderna för båda parter. Vid fall där parterna ömsom vinner och förlorar fördelas kostnaden mellan parterna.

Kommunledningskontoret bedömer att det finns en juridisk risk att inleda en civilrättslig process utifrån skadeståndslagen och att det därmed finns en risk att få betala rättegångskostnader.

Beslut

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Initiativärendet om att inleda en civilrättslig process mot kommunens före detta kommunalråd avslås.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Svar på initiativärende gällande att kommunen inleder en civilrättslig process mot kommunens före detta kommunalråd
- §53 KS Initiativärende till kommunstyrelsen gällande att kommunen inleder en civilrättslig process mot kommunens före detta kommunalråd - Amanda Andersson (MP)
- Initiativärende till kommunstyrelsen gällande att kommunen inleder en civilrättslig process mot kommunens före detta kommunalråd - Amanda Andersson (MP)